

ЯК ПРОВОДИТИ ДИСКУСІЮ У МАЛІЙ ГРУПІ

СЕРІЯ СЕМІНАРІВ ДЛЯ КОУЧІВ МАЛИХ ДИСКУСІЙНИХ ГРУП

Шість невеликих тренінгів для коучів, близько 4 годин кожен. Найефективніший спосіб отримати максимум результатів – проводити семінари раз на два тижні протягом трьох місяців. Для того щоб бути учасниками, усі ПОВИННІ провести 2 зустрічі малої групи перед участю. А ще їхня місцева дискусійна група має складатися як мінімум з 4 і максимум 12 людей. Ідеальна кількість студентів у групі шість – вісім людей. Після кожного семінару кожен коуч повинен відразу застосувати отримані знання у своїй місцевій дискусійній групі до наступного семінару.

Мета цього семінару – допомогти вам, КОУЧУ/керівнику групи, у проведенні малої групи. Не у викладанні чи читанні лекції, а саме у веденні групи. Розуміння і застосування цього матеріалу зробить більш значущою участь кожного члена групи і сприятиме його загальному розвитку як духовного лідера.

Чи може хтось робити щось краще, ніж Ісус? Ісус міг впоратися лише з одинадцятьма. Він спробував працювати з дванадцятьма, але впорався лише з одинадцятьма.

Мала група – це один із найдинамічніших засобів стимулювання нашого духовного життя. Такі зустрічі дають нам можливість ділитися один з одним діями Бога в нашому житті через особисте вивчення Слова і в наших щоденних переживаннях.

Важливо пам'ятати: щоб навчитися проводити малу групу, потрібен час і практика. Хтось із вас уже почувається впевнено й отримує задоволення від проведення групи, а хтось може відчувати страх, невпевненість або нездатність до лідерства. Сподіваємося, що ці семінари допоможуть вам задовольнити будь-яку вашу потребу і що кожен з вас відчує багато радості і задоволення від керівництва малою групою.

(Чому ми вважаємо малу групу такою ефективною. П'ять жінок п'ють чай і розмовляють про дітей – це теж мала група, але це не те, що ми маємо на увазі.)

Семінари охоплюють 5 сфер, які допоможуть студентам-коучам зрозуміти і використовувати їх у роботі.

1. Необхідність навчання лідерства в малих групах та мотивації до участі в них.
2. Базові принципи ведення малої групи і подолання проблем.
3. Як підготувати запитання та оцінити їх ефективність.
4. Як оцінювати ефективність лідера і групи.
5. Значення і робота малої групи.

ПРИМІТКИ лідеру семінару:

Лідер семінару повинен роздрукувати і роздати повні уроки семінару усім студентам-коучам.

Лідер семінару щоразу дає ЗРАЗОК уроку, проводячи повне вивчення «методом біблійних відкриттів» (МБВ), яке детально охоплює всі 16 пунктів. Приблизний час обговорення – 2 год. (Щодо МБВ ознайомтеся з лекцією 12.БВЗ служіння «Нове життя церквам».)

ОГЛЯД СЕРІЇ СЕМІНАРІВ

НАЗВИ семінарів	ЗМІСТ ЗУСТРІЧІ
1. Семінар №1 Мала група	Опис малої групи Переваги та обмеження Задоволені особисті потреби
2. Семінар №2 Динаміка групи	Принципи проведення Принципи подолання проблем

3.	Семінар №3
Підготовка запитань	Три типи підготовлених запитань
Оцінювання ваших запитань
4.	Семінар №4
Оцінювання	Оцінні запитання для групи
Оцінювання коуча
Духовна користь
5.	Семінар №5
Практика	Підготовка запитань
Принципи динаміки групи
6.	Семінар №6
Джерело запитань:	Вступні запитання
Запитання на спостереження
Запитання щодо інтерпретації
Запитання щодо застосування
Різні запитання

СЕМІНАР №1

МАЛА ГРУПА

- Цілі семінару:**
1. Описати, що таке дискусія у малій групі.
 2. Показати цінність малої групи.
 3. Визначити особисті потреби, які задовольняються через малу групу.

ПРИМІТКИ лідеру семінару:

(1) На завершення цього заняття проведіть дискусію на тему «Практична взаємодія зі студентами-коучами», пункти «А» і «Б».

(2) Проведіть повний ЗРАЗОК уроку вивчення «методом біблійних відкриттів» зі своєю групою – детально охопіть усі 16 пунктів. Приблизний час обговорення – 2 год. (3) По телефону контролюйте виконання практичного завдання цього семінару.

I. ОПИС ДИСКУСІЇ У МАЛІЙ ГРУПІ

Основний формат малої групи, який буде вивчатися, – це дискусія або обговорення у групі.

A. Що це:

За визначенням дискусія у малій групі – це запланована розмова між трьома і більше людьми на обрану тему під чийось керівництвом. Зверніть увагу, що тут є чотири складові:

1. Запланована розмова.

Хтось мав її спланувати. Згадайтеся, хто мав спланувати цю розмову? Коуч.

2. Між трьома і більше людьми.

Отже, це не приватна розмова двох людей, поки решта групи спостерігає.

3. На обрану тему.

Приклад: Ви говорите про Голіафа, а якийсь брат каже: «Так, але як щодо Івана Марка?» – «О, дуже цікаво. Може, ми поговоримо про це після заняття, тому що зараз ми говоримо про Голіафа».

4. Під керівництвом.

Інакше кажучи, хтось керує дискусією. Дискусія кудись рухається. У неї є мета. Вона для чогось призначена.

5. 3 6–8 учасниками

Оптимальна кількість людей у групі – шість–вісім людей. Якість – це найважливіше. Якщо їх більше, то дуже важко домогтися бажаного залучення кожної людини. Якщо у групі більше людей, то, як правило, один чи кілька студентів просто сидять, не слухаючи і не беручи участі. Люди просто сидять у куточку, блукають десь у своїх думках або роблять домашнє завдання чи ще щось, але не беруть участі у дискусії.

6. Група сидить у колі.

Важливо, щоб група сиділа у колі. Навіть на наших конференціях група сидить у колі чи півколом, а значить, лідер може краще бачити студентів. Студенти набагато ближче до коуча. Студенти значно краще розуміють матеріал. Психологи виявили, що коли люди сидять поруч, вони вчаться набагато краще, ніж коли хтось стоїть на сцені в довгому залі. Сидячи у колі, кожен може краще зрозуміти кожну людину, **що** вона говорить і **як** вона це говорить. Ваш вираз обличчя і мова тіла говорять набагато більше, ніж слова. Тому важливо, щоб студенти бачили один одного, так вони можуть краще чути і брати участь у дискусії.

Б. Мала група – це не:

1. Лекція

Лідер постійно говорить, а члени групи просто слухають і, може, щось запитують.

2. Розмова між лідером і одним студентом.

Інакше кажучи, якщо це дискусія, то до розмови мають бути залучені всі студенти. Якщо говорять лише двоє людей, а решта групи слухають або починають свої власні розмови, то це не дискусія. Приклад дискусії: В одного студента є запитання. Інший студент відповідає на нього. Третій студент каже: «А я не згоден. Думаю, це трохи не так». Це дискусія.

3. Кілька індивідуальних розмов між лідером та деякими студентами.

Лідер починає окрему розмову з двома студентами. Інші сидять і слухають, але не наважуються долучитися до розмови. Це не дискусія, тому що кожен робить щось інше. Лідер виключив решту групи з обговорення.

II. ЦІННІСТЬ МАЛОЇ ГРУПИ

А. Переваги

1. Заохочення до участі усіх членів групи.

Ось у чому секрет. Якщо один студент не бере участі в дискусії, найімовірніше, він через деякий час покине групу.

2. Група сприяє обміну ідеями та переконаннями.

Студенти вчаться один в одного.

3. Група розвиває лідерські навички.

Не всі можуть стояти на сцені великої церкви. Однак, якщо ви рік проводите малу групу, ви набудете багато лідерських навичок. Оскільки є багато малих груп, є багато лідерів. У деяких церквах є один проповідник на тисячу людей; але в тій же церкві з тисячею людей потрібна сотня лідерів малих груп.

4. Група створює можливість розділити лідерство.

Поступово ваші хороші студенти можуть ставати лідерами.

5. Група стимулює обмін новими ідеями та переконаннями.

6. Група підтримує чесність в обговоренні реальних життєвих проблем учасників. Це дозволяє групі брати особисту участь у вирішенні проблем інших людей у групі та за її межами.

Б. Звичайно, також є деякі обмеження:

1. У малій групі обмежена кількість людей (4–12).

2. Вона потребує хорошої підготовки всіх членів групи.

До ранкового служіння у церкві лише 2-3 братів і пастор мають підготувати хороші проповіді. Ніхто більше не готується. Але у малій групі повинні говорити усі студенти, тому всі мають готуватися. Якщо один студент не підготувався, то моє запитання: «Чому? Чому ви його не мотивували? Чому ви цим знехтували?» Ісус розповідав про лідера, який мав сто людей. Дев'яносто дев'ять добре працювали. Чи говорив той лідер: «Чудово. Я успішний»? Ні. Ісус сказав, що цей лідер вийшов увечері шукати цю людину. Цілу ніч він шукав: «Де я можу знайти цю людину? Як я можу їй допомогти? Їй боляче. Вона поранена». Він підняв цю людину і поніс її як овечку на своїх плечах.

3. Група охоплює обмежену кількість матеріалу.

Ви не багато роботи виконуєте на одній щотижневій зустрічі.

4. Група потребує кваліфікованого керівництва.

Саме тому в нас є ці лекції. Якщо ви справді хочете отримати користь від цього матеріалу, цього місяця вам потрібно буде читати ці лекції щотижня. Потім протягом наступних шести місяців вам треба буде перечитувати кожну лекцію раз на місяць. Після цього вам потрібно буде перечитувати кожну лекцію раз на квартал. Надалі кожну лекцію потрібно читати хоча б раз на рік. Через десять років я можу оцінити вас і дізнатися, чи ви читаете ці лекції раз на рік, чи ні. Ці лекції – це довічний матеріал, який потрібно повторювати, повторювати і повторювати. І так ви будете благословенні.

5. Багато людей не готові вільно висловлюватися у групі.

Вони опираються, тому потрібно набратися терпіння і навчити їх.

III. ОСОБИСТІ ПОТРЕБИ, ЯКІ ЗАДОВОЛЬНЯЮТЬСЯ ЧЕРЕЗ МАЛУ ГРУПУ

А. Висловлені та невисловлені потреби

Атмосфера малих груп допомагає задовольнити багато наших висловлених і невисловлених потреб, деякі з них не можуть бути задоволені іншим способом. Приклад: Мало хто прийде до вас зі словами: «Я щойно посварився з дружиною. Можете мені допомогти, будь ласка?» У людей є багато невисловлених потреб. Вони не розкажуть вам про них, ви маєте їх виявити. Ви, як лідер, повинні їх знати. Тільки тоді ви справді зможете допомогти своїм студентам.

1. Потреба в дисципліні щодо особистого вивчення Писання.

Нам усім потрібен хтось, хто б час від часу нас перевіряв. Усе ваше життя сатана намагатиметься перешкодити вам щодня читати Біблію. Тому нам потрібно допомагати один одному підтримувати дисципліну. Достатньо лише простого запитання: «Як пройшло твоє читання Біблії вчора?» або особистої згадки: «Сьогодні вранці я чудово провів час, читаючи Біблію» – і це вже буде коротке свідчення. Це змусить інших студентів перешіптуватися: «Сподіваюся, він мене не запитає, бо я не читав Біблію».

2. Потреба у правильному навчанні.

Ми всі, коли читаємо Біблію, стикаємося з речами, які ми неправильно розуміємо. В Біблії говориться: «Коли бракує розумного управління, народ занепадає, а при численних радниках люди безпечні» (Притчі 11:14). Мала група робить нас радниками один для одного. Інші студенти є контрольним пунктом для нашого розуміння тексту.

3. Потреба у підзвітності в особистому застосуванні Писання.

У студентів є іспити. Коучі зустрічаються з дияконами. Коучі зустрічаються з пасторами. Пастори зустрічаються із владою міста. Людям потрібна підзвітність. Це допомагає людям бути більш успішними у житті, особливо у тому, як ви використовуєте і застосовуєте Біблію у своєму житті. Приклад: В Україні я виявив дві речі. Більшість вірян знали Біблію набагато, набагато краще, ніж я. Але дуже мало знали, як застосовувати її у щоденному житті. Я провів кілька іспитів, і студенти завжди знали набагато більше про Біблію, ніж я, але вони дуже мало знали, як нею користуватися.

4. Потреба вчитися від інших, коли застосування Писання видно у їхньому житті.

В Біблії говориться: «...усі виявляйте покору один до одного» (1 Петра 5:5). Ніхто не має всіх дарів. Ніхто не знає все. У малій групі хтось може поставити запитання, і одного разу ця людина має гарну відповідь, а наступного тижня хтось інший має гарну відповідь.

5. Потреба навчитися вільно говорити.

Це один із секретів малої групи. Люди ходять до церкви по двадцять років, а то і довше. Кожної неділі вони гріють лавку, а потім знову йдуть додому. До наступної неділі лавка охолоджується, тому вони приходять і знову її гріють. «Що ви робите для Ісуса, брате?» – «Ну, я грію своє місце у церкві». Потім вони приходять на малу групу і вчаться говорити про Ісуса. Вони вчаться говорити про духовні речі. Вони завжди хотіли це робити, але не думали, що зможуть. Тож вони йдуть додому і кажуть: «Люба, знаєш що? Я можу говорити про Ісуса! Я можу змістовно говорити про Святого Духа». Дізнавшись, як це робити, люди повертаються додому, розмовляють зі своїми

колегами на заводі та в багатьох інших місцях. Це ваша робота. Це те, що ви повинні робити: навчіть своїх студентів говорити про Ісуса. Ось і весь секрет, як бути хорошим лідером.

6. Потреба в тому, щоб інші піклувалися про них на особистому рівні.

Молитвою, виявами любові і турботи, а іноді і реальною практичною допомогою.

Б. Бажання спілкування

Бажання спілкування є невід'ємною частиною людської природи. Бог створив нас такими. Саме тому ми одружуємося. Тому народжуємо дітей. Саме тому в нас є богослужіння. Бог створив нас із бажанням спілкування. Книга Дії Апостолів 2:42 розповідає нам, як ця потреба задовольнялася у ранній церкві: вони разом молилися, їли разом, разом вивчали Слово і разом спілкувалися. «Перебували вони постійно в навчанні апостолів і в братерській спільності, в ламанні хліба та в молитвах» (Дії 2:42). Мала група надає для цього чудову можливість. Що відбувається в церкві у неділю вранці? Ви сидите тут. Вони сидять там. Ви не бачите один одного. Ви не говорите один з одним. Ви просто заходите і сідаєте. Якщо хтось інший сідає на ваше місце, ви піднімаєте брову. «Це місце маю гріти я». Не відбувається ніякого спілкування. Люди йдуть додому і говорять: «Я і не знав, що їхня дитина хворіє». Вони сиділи позаду цих людей, але нічого про них не дізнавалися.

Однак у малій групі ви вчитеся піклуватися один про одного і молитися один за одного. Це зближення буде пропорційним їхньому розумінню і переживанню того факту, що всі вони є членами Тіла Христового і що кожен інший студент також є його частиною.

В. Бажання бути частиною чогось.

Коли нічого не відбувається, усі зневірюються. Скажімо, у вас слабка церква, де нічого не відбувається, але дуже гарна молодіжна група. Що відбувається? Усі хочуть бути у молодіжній групі. «Чому я не можу бути в молодіжній групі, мені ж лише тридцять п'ять». «Я теж хочу в молодіжну групу, мені вже десять років». Усі хочуть бути частиною чогось і відчувати, що роблять свій внесок у виконання певного завдання. Як лідер, ви повинні створити це – малу групу, частиною якої люди хочуть бути. Коли людина є частиною успішної групи, її самооцінка підвищується. Це також дає людині відчуття спільної праці з іншими.

IV. ПРАКТИЧНА ВЗАЄМОДІЯ ЗІ СТУДЕНТАМИ-КОУЧАМИ

Що потрібно для гарної дискусії? Вам потрібно посадити групу в коло. Приклад: Якось я був у групі (у церкві), де люди сиділи рядами, один за одним. Заняття проводив інший лідер, і вони ось так проводили заняття. Потім вони попросили мене щось зробити. Я сказав: «Я дуже радий тут бути, попрошу всіх встати». Вони встали. «Тепер візьміть свої лавки і поставте їх у коло. Дякую. Тепер я ще більше радий тут бути». Це перше, що я роблю: прошу людей сісти колом.

Кілька гарних запитань для ведення дискусії з новою групою:

- А. Чи був у вас досвід роботи з малими групами в минулому?**
- Б. Які особисті потреби, на вашу думку, можна задовольнити завдяки нашому семінару малої групи?**
- В. Додаткові запитання дивіться у шостому семінарі, пункт 1 «Вступні запитання».**

СЕМІНАР №2 ДИНАМІКА ГРУПИ

- Цілі семінару:**
- 1. Визначити принципи проведення малої групи.
 - 2. Визначити принципи подолання проблем.

ПРИМІТКИ лідеру семінару:

- (1) Почніть заняття з «ПРИМІТКИ для лідера і студента-коуча»
- (2) Завершіть заняття дискусією «Практична взаємодія зі студентами-коучами», пункти (А) і (Б).
- (3) Проведіть повний ЗРАЗОК уроку вивчення «методом біблійних відкриттів» зі своєю групою – детально охопіть усі 16 пунктів. Приблизний час обговорення – 2 год.
- (4) По телефону контролюйте виконання практичного завдання цього семінару.

ПРИМІТКА для лідера і студента-коуча

Завжди десь є проблема. Чи знаєте ви місце, де немає проблем? Може, село, де немає проблем? Я хочу там жити. Може, є країна, де немає проблем? Якась робота, де немає проблем? Завжди є якісь труднощі. То що з цим робити? Ви знаєте, що будуть проблеми. Якщо ви знаєте, що проблеми будуть, то можете до них підготуватися. Знаєте, що відбувається, коли ви не готуетесь? Виникає проблема, і ви кажете: «Що мені робити? Я не думав, що так буде». Але тепер ви знаєте, що проблеми будуть і ви можете підготуватися до них, і коли проблема виникне, ви зможете сказати: «А, оця проблема. У мене є відповідь!» У цьому й полягає користь підготовки.

I. ПРИНЦИПИ ПРОВЕДЕННЯ МАЛОЇ ГРУПИ

A. Намагайтеся не відповідати на власне запитання

Багато лідерів ставлять запитання, а потім самі ж на нього відповідають. Або висловлюють свою думку, замість того щоб запитати думку учасників групи. Намагайтеся не говорити те, що ви можете почути від групи за допомогою запитань. Лідер приходить на групу і каже: «Добрий вечір! Сьогодні холодно, чи не так?!» Що може відповісти студент? Вам потрібно зробити ось що – прийти на групу і сказати: «Добрий вечір! Як вам погода сьогодні?» А тепер вони мають вам відповісти. Розумієте? Несподівано вони долучаються до роботи. Це те, що ви маєте робити постійно, з усіма запитаннями. Змусьте групу працювати.

Б. За необхідності перефразуйте запитання

Наприклад, ви можете запитати: «Що поганого було в Голіафі?» І люди задумуються: «Що поганого було? Що було поганого?» Тоді ви кажете: «Я перефrazую запитання. Проблема з Голіафом полягала у його розмірах, у тому, що він був великий, чи у чомусь іншому?» Коли ви так зробите, люди краще розумітимуть, що саме ви маєте на увазі. Іноді людям важко відповісти на ваші запитання. Якщо ви їх перефразуйте, то людям буде легше на них відповісти. Це також допоможе людині уникнути помилок.

В. Поважайте значущість кожної людини

Приміром, ви поставили запитання і хтось не зовсім правильно відповів. І ви скажете: «Я так і думав, що ви це скажете». Цей студент не залишиться у вашій групі надовго. Кожен студент має власні думки та ідеї. Допоможіть людям відчувати, що їхня думка важлива. Ваша ціль **знати**, що він думає, а не те, що, на вашу думку, він має думати. У мене так виходить постійно. Коли я ставлю запитання, а я ж іноземець, чи дають люди чесну відповідь? Ні! Вони думають: «Що він хоче почути? Думаю, він хоче почути ось це, тому саме це я йому і скажу». Тому факти часто виявляються абсолютно іншими. Тож будьте обережні. Часто студенти хотітимуть вам догодити, адже ви коуч.

Г. Давайте час для обміркування відповіді

Якщо ви ставите глибоке духовне запитання і ніхто відразу не відповідає, не панікуйте і не запитуйте: «Що не так? Ви мене не розумієте? Ви не знаєте, що я маю на увазі?» Їм просто потрібно подумати. Ось що вам треба зробити:

1. **Поставте запитання**
2. **Зробіть коротку паузу. Дайте пів хвилини-хвилину на роздуми.**
3. **Попросіть когось відповісти.**
4. **Якщо виникають сумніви щодо змісту запитання, перефразуйте його.**

Д. Заохочуйте дискусію

1. **Ставте запитання, щоб стимулювати дискусію.**
Коли поставили основне запитання студенту і він відповів на нього, тоді ви запитуєте іншого студента: «А як ви думаєте? Ви з цим погоджуєтесь?» Потім ви ставите ще кілька додаткових запитань, щоб залучити до обговорення інших людей.
2. **Виявляйте схвалення. «Дякую вам за відповідь». «Дякую за ваш внесок».**
3. **Будьте готові прокоментувати відповіді.**

Однак не переривайте гарну дискусію, яка відбувається без вашої допомоги. Наприклад, проходить гарна дискусія, люди справді розговорилися. Вони голосно говорять, активні і тут ви кажете (плескаєте в долоні щоб привернути увагу): «Брати, дозвольте мені дещо сказати». Ні. Усі знають, що ви були на семінарі. Усі знають, що ви розумний. Це не важливо. Важливо те, що вони вчаться і вчаться висловлювати свої думки.

Е. Отримуйте користь із суперечок

Не панікуйте, коли двоє людей не погоджуються. Завдання лідера – спрямовувати думку, а не придушувати її. «Дякую вам за цю чудову ідею. Вона така цікава, що ось цей брат має зовсім іншу думку, ніж той брат. Тепер погляньмо, що ви думаєте? Ви погоджуєтесь з кимось із них?» Дві різні думки чи ідеї – це прекрасний спосіб стимулювати цікавість та мислення усіх членів групи. Хороший лідер спонукає до цього. Він скеровує думки студентів, а не придушує їх. Коли постають суперечності, допоможіть студентам знайти рішення, обґрунтоване уривком Писання, який ви вивчаєте. У цьому випадку істина проявиться і стане очевидною. Якщо уривок не точний, можна вжити деяких заходів.

1. **Інші, відомі групі уривки з Біблії можуть допомогти з відповіддю.**
2. **Подальше вивчення вдома може допомогти знайти вирішальну інформацію.**
Інакше кажучи, іноді, коли ми спочатку розглядаємо питання, деякі моменти або думки здаються справді хорошими, але після подальшого вивчення й обговорення один момент виявляється найкращим.
3. **Розбіжності можуть бути нерозв'язними, тому слід запропонувати студентам «погодитися на незгоду», тобто залишитися при своїй думці, але зрозуміти точку зору один одного.**

Тому не так важливо, щоб щовечора всі учасники групи розходилися по домівках, погодившись з усім, про що говорили. Ви просто маєте пам'ятати, що усі учасники групи мають різний життєвий досвід. Деякі з них дуже досвідчені у своїй вірі, а інші тільки починають – вони ще немовлята у своїй вірі. Отже, секрет полягає у тому, щоб «погодитися на незгоду».

У мене була дискусія з одним пастором про доктрину, і він запитав: «В остаточному підсумку, хіба ти не погодишся, що все так і є?». А я відповів: «Ну, в загальному, остаточному підсумку, ні». Але його церква допомагає нам фінансово. Ми можемо не погоджуватися щодо важливої доктрини, але він все ж вважає мене хорошим християнином, який робить гарну роботу в Україні, і заохочує свою церкву допомагати мені.

Ж. Періодично повторюйте

У моментах, коли виникають природні перерви, ставте узагальнювальні запитання. Скажіть своїм студентам: «Ми вже говорили про це, ми це вивчали, і ми це обговорювали. Зараз нам потрібно подумати про наступну частину». І так ви повторюєте деякі моменти, які ви вже обговорювали. Якщо ви цього не робите, іноді люди розгублюються і задумуються: «Спочатку ми говорили про те, а потім про це. Зараз ми говоримо про це. Що ми робимо?»

Повторення роз'яснює тему, спонукаючи групу обміркувати попередній хід роботи і визначити основні ідеї. Коли стається природна перерва, поставте питання на кшталт: «Скажіть, будь ласка, про що ми щойно говорили? Гаразд, це хороша відповідь. Я хочу почути ще один момент. Хто пам'ятає ще один момент, не згаданий у відповіді? Точно. Так. Дякую».

Час перерви або час підсумків – це також хороший момент для лідера, щоб запитати, чи є у студентів якісь запитання. «Перш ніж ми перейдемо до наступного розділу, можливо, у когось є запитання щодо цього? Гаразд, якщо запитань немає, то ми переходимо до наступного розділу. Добре, є запитання; яке у вас запитання?» Таким чином ви закінчуєте один розділ і «очищуєте шлях» переходу до наступного розділу.

И. Підкреслюйте позитивне

1. Жодному члену групи не можна прямо сказати, що його відповідь неправильна.

Я не сказав цьому чоловікові: «Чому ви не перерахували всі пункти?». Я сказав: «Добре, дякую, це було правильно». Потім я сказав: «Є ще один пункт, який я хотів би почути». Жодному члену групи ніколи не можна прямо казати, що його відповідь неправильна. Якщо хтось відповідає абсолютно неправильно, ви кажете: «Це цікаво. А де ви це знайшли?» – «Ну, я прочитав це десь у Леніна». – «Зрозуміло». Не звертайтеся за відповіддю до когось іншого. Якщо ви хочете розглянути цю відповідь, скажіть цій людині: «Це було цікаво. Чи можете ви поділитися думкою з Біблії?»

2. Досить часто певну частину відповіді можна прокоментувати.

Вам слід це робити. Ви можете попросити групу висловити свою думку, якщо вона має реальне підґрунтя в Біблії або у вашому підручнику. Ще один спосіб прокоментувати: «Це цікавий момент» або «Чи хоче ще хтось поділитися думками».

3. Не треба схвалювати хибні богословські ідеї.

Однак їх також не потрібно критикувати. Тож вам не треба говорити: «Так, я погоджуюся з вами». Ви можете просто сказати: «Я знаю, що ви можете думати про цей вірш» або «Дякую вам за відповідь. Незабаром ми обговоримо інші думки з цього питання». Не кажіть: «Ні-ні-ні, брате, це неправильно, ні! У це вірять адвентисти, а ми у це не віримо!» Не робіть так. Те, як ви реагуватимете на неправильні відповіді, впливатиме на те, як відповідатиме група у майбутньому.

4. Переконайтеся, що відповіді учасників на запитання лідера є чіткими.

Ви можете сказати: «Якщо я вас правильно розумію, ви маєте на увазі.... Я правий?» І студент скаже «так» або «ні», а можливо, він перефразує свою відповідь. Хороші запитання щодо його відповідей можуть допомогти прояснити, що він мав на увазі.

5. Пам'ятайте, що істину потрібно підняти до того самого рівня, що й неправду, яка поширюється.

Тоді дозвольте Святому Духу вести цю людину до істини. Набагато краще, якщо студент не погодиться з істиною і піде додому, ніж ви будете змушувати його вірити так, як ви вважаєте за потрібне. Святий Дух – це учитель. Зазвичай протягом тижня Святий Дух більше говоритиме з ним про це, і наступного тижня студент прийде, імовірно, уже погоджуючись із істиною.

І. Обережно поглиблюйте поверхові відповіді

Наполягайте на біблійному формулюванні сучасною мовою. Коли люди цитують біблійні вірші, завжди наполягайте на тому, щоб вони говорили це звичайною сучасною мовою, а не застарілими формулюваннями. Ви побачите, що це буде набагато корисніше для всієї групи. Попросіть групу пояснити деякі біблійні терміни, які вони використовують, адже є багато слів, які в наші дні практично не мають змісту. Приклад: Якось я був із групою, і в розмові прозвучало слово «повія». І студенти не

хотіли використовувати це слово, а лише біблійне слово. Вони просто не хотіли дивитися правді в очі. Якби вони використали це біблійне слово, то сказали б: «Гаразд, це було погано, але, але...»

Ще один спосіб отримати від студента ліпшу відповідь: «Як би ви пояснили це людині з іншої культури або неграмотній людині?» або «Як би ви пояснили це дитині?» Ми любимо говорити про те, що Бог всемогутній і всезнаючий. Ви знаєте, як це? Я не знаю, як це. Я лише знаю, що Його мозок більший, ніж мій. Інакше кажучи: «Чи можете ви проілюструвати свою відповідь?» Якщо студент може дати якусь ілюстрацію або розповісти невелику історію, це допоможе прояснити, що він думає.

Л. Іноді використовуйте історичний фон

Це може бути корисним для стимулювання дискусії, але це слід робити коротко. Ви можете пояснити, що це було на горі або що там було багато дерев. Наприклад, Ісус розповів історію про чоловіка, який спускався до Єрихону. Справа у тому, що Єрусалим розташований на вершині гори, а Єрихон був у долині Йордану. Іноді корисно дати людям таку інформацію, але коротко.

М. Більші групи

У випадку більшої групи (десять і більше) використовуйте запитання, які студенти можуть обговорити між собою по двоє-троє. Потім попросіть їх поділитися результатами дискусії їхніх підгруп.

II. ПРИНЦИПИ ПОДОЛАННЯ ПРОБЛЕМ

А. Заохочуйте нових та сором'язливих членів групи простими запитаннями.

Ці запитання повинні спонукати до висловлення думки або вибору. «Що ви думаєте про цей розділ, який ми вивчаємо?» На це запитання людина не може відповісти неправильно. Вона може сказати: «Мені він сподобався», або «Мені він здався складним», або «Я нічого не зрозумів». Будь-яка відповідь буде хорошою. Будьте вдячні за кожну відповідь.. Завжди кажіть: «Дякую», або «Добре», або «Вдячний вам за відповідь», або «Це цікаво» тощо.

Б. М'яко стримуйте занадто балакучих учасників.

«Гаразд, Георгію, прошу відповідати дуже лаконічно. Дуже стисло, лише кілька слів». «Добре, дякую, дякую, цього достатньо. Думаю, ви вже сказали основну ідею». Або «Добре, Георгію, спочатку запитаємо цих людей, а потім, якщо у вас буде що додати, ви зможете поділитися своїми думками». Ви можете стримувати їх, звертаючись із запитанням до людей на ім'я. Наприклад: «Будь ласка, Таню або Денисе». Просто є люди, які мають справжній музичний голос, і їм подобається чути власний голос. Було б добре поговорити з ними після заняття.

В. Ставте власні запитання про факти, які ви вивчаєте.

Ставте власні, не наведені в підручнику запитання про факти, які ви вивчаєте в уроці. Робіть це до встановлення достатньої довіри, щоб студенти могли висловлювати свої думки та враження. Наприклад, студенти можуть знати інші факти з іншої частини Біблії або з іншого розділу книги, які не розглядалися на цьому уроці.

Г. Допоможіть людині, яка ухиляється від теми, триматися цілі навчання.

Інакше кажучи, ви обговорюєте Павла, і хтось запитує: «А як щодо помічника Павла, Луки, він був справжнім лікарем чи ні?». Або: «А як щодо Івана Марка, чи був він справді слабким помічником?». Замість того, щоб говорити про апостола Павла, людина завжди веде вас до розмови про щось інше. Попросіть її сказати свої справжні, особисті переживання після заняття. «Гамаліїл справді був християнином чи ні?» – «Це цікаве запитання, але не думаю, що зараз є час на нього. Поговорімо про це після заняття, добре?» Потім людина сама вирішує, чи підходить з цим запитанням після заняття, чи ні. В іншому випадку він говоритиме про будь-що на кожному занятті.

Д. Зупиняйте студентів, які ставлять запитання не за темою

Запитуйте студентів, які ставлять запитання не за темою: «Де ви це побачили в уроці?» Вони скажуть: «Ну я знайшов це в іншому розділі» чи ще десь. Тож ви можете сказати: «Це цікаво, але повернімося до нашого уроку. Гарзд?» І ви повертаєте людину до теми уроку. Існує багато способів підштовхнути його черпати ідеї з уроку або уривка, який вивчає група.

Е. Допмагайте студенту, який шукає проблеми в уривку, який вивчається.

Допоможіть йому зрозуміти, що ми вивчимо більше, зосереджуючись на тому, що ми знаємо і що існує, а не на тому, чого немає. Труднощі, які залишаються невирішеними, можна вивчити окремо від групи або за бажанням групи. Ви не можете обговорити всі питання, які порушують люди, сьогодні ж. Іноді вам потрібно сказати людям: «Вибачте, але у нас немає часу вчити це сьогодні. Ми зробимо це іншим разом. Це хороше, цікаве запитання, але ми не можемо розглянути його сьогодні» або «Питання, яке ви порушили, досить складне, і ми не зможемо відповісти на нього сьогодні на уроці. Давайте ми після уроку обговоримо про можливі варіанти вирішення цієї проблеми».

Ж. Покажіть ерудованому студенту цінність дотримання цього уривку.

Покажіть ерудованому студенту, який часто відступає від теми, цитуючи інші частини Писання, важливість дотримання уривка, який вивчається. Це просто досвідчений студент. Він знає Біблію краще, ніж деякі інші студенти, тож ви можете просто сказати йому: «Так, це гарна інформація» або «Це може бути корисним, і ми з вами можемо багато про це говорити. Але на нашому занятті сьогодні, думаю, ми будемо дотримуватися того, що ми знайдемо у сьогоднішньому уроці». Звісно, завжди є винятки, якщо інформація студента відповідає темі дискусії і корисна для роз'яснення труднощів.

Вам потрібно знати, які уроки будуть вивчатися у майбутньому, і їхній зміст. Ви дивитесь далі, ніж ваші студенти. Ви можете сказати студенту чи усій групі: «За два тижні у нас буде заняття на цю тему. Тому зараз погляньмо, чи можемо ми знайти ще якісь думки у цьому уривку, який ми вивчаємо». Це допомагає людям побачити, що ви це розумієте, що ви хочете це зробити і у що вас уже є план.

И. Для глибокої дискусії у студентів має бути вдосталь часу для роздумів.

Тому давайте студентам трохи часу, щоб вони спокійно поміркували. Періоди тиші можуть означати, що студенти обмірковують уривок. Гарний лідер має розрізняти продуктивну тишу і звичайні паузи. Ви ставите запитання; даєте людям час подумати. Був спекотний день, ніхто не відповідає. Ви дивитесь на годинник і дивуетесь, чому ніхто не відповідає. Це не таке вже й складне запитання. Поки ви дивитесь у свої нотатки, чуєте хрюпіння: «Хрррр». Ой, ви проґавили. Це була неправильна пауза. Непродуктивна тиша. Перефразувавши запитання, ви можете зацікавити людей або допомогти їм зрозуміти, що ви запитуєте. Не відповідайте на власні запитання.

III. ПРАКТИЧНА ВЗАЄМОДІЯ ЗІ СТУДЕНТАМИ-КОУЧАМИ

А. Застосуйте рольову гру в проблемних сферах.

Потім попросіть групу запропонувати корисні ідеї або думки щодо того, як вирішити ці проблеми. Дуже мудро зробити це разом. «Що ви робите у своїй групі? Чи була у вас коли-небудь ця і ця проблема? І що ви з цим робили?» Вам потрібно поговорити про ці речі разом. Після цього семінару у вас не буде можливості, ви будете вдома самі. А зараз ви можете поговорити про це. Вам не треба говорити про погоду. Разом у своїх кімнатах ви можете провести рольову гру. Один буде грати людину, яка постійно говорить, а другий – людину, яка заснула. Це має бути нескладно після цього заняття.

Б. Для проведення дискусії використовуйте «Різні запитання», перелічені після семінару 6.

Під час обговорення наголошуйте на основних принципах роботи в малих групах, коли це доречно. Ви можете зробити це наступного тижня на своєму уроці. Поясніть студентам те, чого ви навчилися, а потім намагайтеся змусити їх зробити це по-новому.

СЕМІНАР №3

ПІДГОТОВКА ЗАПИТАНЬ

- Цілі семінару:**
1. Описати три базові типи підготовлених запитань.
 2. Дати план оцінювання запитань.

ПРИМІТКИ лідеру семінару:

- (1) Почніть заняття з «ПРИМІТКИ для лідера і студента-коуча»
- (2) Завершіть заняття дискусією «Практична взаємодія зі студентами-коучами», пункти (А), (Б), (В).
- (3) Проведіть повний ЗРАЗОК уроку вивчення «методом біблійних відкриттів» зі своєю групою – детально охопіть усі 16 пунктів. Приблизний час обговорення – 2 год.
- (4) По телефону контролюйте виконання практичного завдання цього семінару.

ПРИМІТКА для лідера і студента-коуча:

Щоразу, коли ви зустрічаєтеся з групою, у вас мають бути цілі. У вас має бути дуже конкретна мета, яку ви збираєтеся досягнути на цьому занятті. Наприклад: «Сьогодні я хочу зробити це», або «Я хочу навчити моїх студентів цього», або «Я хочу, щоб вони вивчили це». Ваші цілі потрібно записувати у зошит. Коли керівник приїздить у вашу область, відвідує вашу групу і каже: «Я хотів би побачити, що ви викладали минулого і позаминулого тижня», він хоче побачити список цілей на кожен тиждень, коли ви навчали свою групу.

Є три типи *підготовлених* запитань. Зверніть увагу, що це *підготовлені* запитання. Успіх постановки хороших запитань полягає в тому, щоб записати їх до того, як ви прийдете на заняття.

ВСТУП

Запитання – це інструменти. Запитання – це інструмент, який ви, лідер групи, використовуєте для керування дискусією. Наприклад: «Що сталося з Мойсеєм і народом у Книзі Вихід?». Це запитання на знання фактів. Наступне запитання може бути: «Чого Мойсей хотів досягнути з цим народом?» Тепер ви розглядаєте, чого хотів досягнути Мойсей, і у вас є факти. Третє запитання: «Як ми можемо використати цю інформацію у своєму житті?» Бачите ці три кроки?

1. **Факт – Що відбулося з Мойсеєм?**
2. **Як або чому Мойсей це робив?**
3. **Як ми можемо це використати для себе?**

Тож, ставлячи запитання, ви можете керувати дискусією. Навчитися готувати і ставити правильні запитання – дуже важливо для проведення змістовної дискусії, і це додає впевненості вам як коучу.

Також є дві загальні категорії питань:

А. Непідготовлені запитання

Це запитання, які не потрібно готувати заздалегідь. Наприклад: «Що думають інші?» Вам не потрібно записувати їх заздалегідь. Такі запитання дуже корисні для стимулювання подальшої дискусії та підвищення цінності ваших підготовлених запитань.

Б. Підготовлені запитання

По-друге, це запитання, які коуч має підготувати заздалегідь. Це більшість запитань, і вони ґрунтуються на змісті вашого уроку. Ми поговоримо про цю категорію запитань, які нам потрібно підготувати. Пам'ятайте, ці запитання потрібно готувати вдома, заздалегідь, до уроку.

I. ТРИ ТИПИ ПІДГОТОВЛЕНИХ ЗАПИТАНЬ:

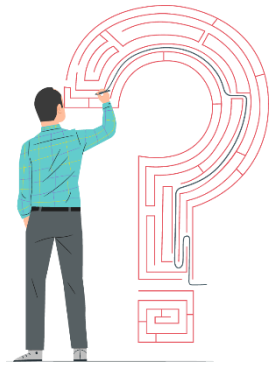
1. Запитання на спостереження
2. Запитання щодо інтерпретації
3. Запитання щодо застосування

A. Запитання на спостереження

«Що говориться у цьому розділі Біблії?» або «Що говориться у нашому уроці, у підручнику?» Запитання на спостереження ґрунтуються виключно на змісті уривку або матеріалу, який вивчається. Вони розроблені для спостережливості студента, щоб допомогти йому бути уважним до того, що він читає. Я був у групах, де лідер робив помилку і ставив ті ж запитання, що були у підручнику. Це не має сенсу. Студент уже відповів на це запитання, виконуючи домашнє завдання. Лідеру не варто використовувати запитання, подані у матеріалах для студентів.

Запитання на спостереження характеризуються п'ятьма словами: хто, що, коли, де, чому і як. Усі ці питання стосуються спостереження за тим, що відбувається.

1. **«Хто є персонажами цього уривка?» і «Коротко опишіть їх».**
2. **«Що відбулося? Підсумуйте кількома словами».**
3. **«Коли це відбулося?» «До Пасхи?» «У день П'ятдесятниці?» чи «Увечері?»**
4. **«Де відбулися ці події?» «У Галілеї, Юдеї, Єгипті чи Молдові?» «Знайдіть ці місця на карті».**
5. **«Скільки часу займає подорож між двома містами?»**

B. Запитання щодо інтерпретації

Ці запитання розроблені для того, щоб допомогти зрозуміти зміст уривка. Зазвичай вони готуються через пошук ключових слів, ключових ідей або ситуацій, які важко пояснити. Ось перелік ідей, які можна враховувати при розробці питань стосовно інтерпретації.

1. **Визначення слова.**

«Що це означає під час використання сьогодні?» «Який вірш чи уривок вказує на його значення?»

2. **Мета.**

«З якою метою Павло пішов до Троади?» «Що було причиною цієї конкретної дії чи твердження?»

3. **Взаємозв'язок.**

«Який взаємозв'язок між цими двома подіями?» «Є Прискила, Акила і Аполлос. Якими були їхні стосунки?»

4. **Значущість**

«Чому це важливо?» Щойно я ставлю це запитання, усі дивляться. Це працює. «Як це впливає на загальну ситуацію?»

5. **Наслідки.**

«Яким буде результат такої дії?»

6. **Стосунок.**

«Який стосунок має Пилатове омиття рук до решти картини розп'яття?»

7. **Застосування.**

«Що це означає тоді для нас в Україні?» «Яке значення це має для нас сьогодні?»

8. **Стосунки Бога і людини.**

«Що це говорить про ставлення Бога до людини? Що це говорить про ставлення людини до Бога?»

Це запитання щодо інтерпретації. У кожному уроці у вас мають бути запитання всіх типів: на спостереження, на інтерпретацію і на застосування. Звісно, ви не зможете щоразу на уроці використати усі запитання, подані тут. Але ви можете кожного разу використати деякі запитання з усіх трьох категорій.

В. Запитання щодо застосування

Запитання щодо застосування мають на меті зробити Святе Письмо актуальним для повсякденного життя студентів у нашій країні. Вони повинні бути персональними. Не «Що було б добре для України?» Це дуже загально. А «Олександр, ви можете використати це у своїй родині?» Це персонально. Запитання на застосування мають бути звернені до окремих учасників групи. Звичайно, не можна ображати людей у своїй групі. Як варіант можна попросити кожного записати власне застосування, а потім попросити поділитися, що вони написали.

Щоб переконатися, що ваші запитання слухні, запитайте себе три речі:

1. Наскільки актуальне це запитання?

Чи є це запитання корисним у вашій групі або у вашій родині? Або у вашому місті?

2. Чи спонукає це запитання до дії?

Одна справа – мати грандіозну ідею, але якщо ніхто не може використовувати її практично, то, можливо, вона не дуже корисна.

3. Наскільки це запитання торкається особисто студента (того, кому ставлять запитання)?

Скажімо, у вас є змішана група людей: батьки з маленькими дітьми і пенсіонери. Ви вказуєте на пенсіонера і запитуєте: «Як би ви вирішили цю проблему з малою дитиною у школі?» Ви бачите, що людина, яку ви запитали, зовсім не має стосунку до школярів. Ви маєте поставити це запитання людині, яка має до цього стосунок.

Сфери, в які потрібно направляти запитання щодо застосування:

1. Питання взаємин – їхній ойкос – про сім'ю, родичів, друзів, сусідів, роботодавців тощо.
2. Ситуативні питання – про смерть, хворобу або нещасні випадки тощо.
3. Національні або міжнародні проблеми – про економіку, війну, мораль тощо.
4. Сучасне мислення і спосіб життя.
5. Особисте вивчення Біблії.
6. Управління церквою і зростання.

Ми закінчили опис трьох базових типів підготовлених запитань. Це була перша ціль цього семінару. Зараз ми розглянемо прості засоби оцінювання ваших запитань.

II. ОЦІНЮВАННЯ ВАШИХ ЗАПИТАНЬ

Якщо ви самі не розумієте своїх запитань, як ви можете поставити розумні запитання? Якщо ви не знаєте, які питання ставити в першу чергу і як розвивати їх далі, щоб досягти практичного застосування, то вивчайте цей матеріал щотижня. Вам це потрібно. Багато хто з вас просто не знає, що робити зі своєю групою студентів. Ви щотижня зустрічаєтесь, проводите заняття, трохи говорите, багато студентів **не** виконують домашнього завдання, і це трохи нудно. Вам потрібно почати щотижня читати наш **«Посібник для коуча»** і робити те, про що в ньому йдеться.

Простий спосіб оцінити запитання – поглянути на очікувану відповідь. Щоразу, коли ви записуєте запитання (перш ніж іти на урок), ви маєте знати: «Яку відповідь на це запитання я хочу отримати?» «Навіщо я ставлю це запитання?» «Як це допоможе моїм студентам?»

Перед вами таблиця оцінювання запитань. Тут перелічені чотири категорії запитань, до кожної подане запитання і відповідь. В останньому стовпчику визначається цінність цього типу питань. Це хороше запитання чи погане?

ЗАПИТАННЯ	ПРИКЛАД	ВІДПОВІДЬ	ЦІННІСТЬ
1. Навідне запитання	«Ви всі згодні з цим, чи не так?»	Так. (Можливо, студент не згоден, але ви наводите його на цю відповідь.)	Не має цінності, тому що воно не стимулює ніяких думок чи дискусій.
2. Обмежувальне запитання	«Які три найважливіші істини в цьому розділі?» (Ліпше формулювання: «Чи можете навести важливі істини з цього розділу?»)	Відповідь – це те, що, на думку групи, ви хочете від них почути.	Мала цінність. Всі знають, що у вас є правильна відповідь. Уникайте оцінювання і використання цифр.
3. Відкрите запитання	«Де це відбулося?» «Хто був присутній?» «Коли це сталося?» «Чому це сталося?» «Яким був результат?»	Вказує на місце, час, людей, причину і результати.	Велика цінність. Стимулює відкриття, розуміння або застосування.
4. Широко відкрите запитання	«Що ви думаєте?» «У вас є що додати до цього?» «Що ви скажете про це?»	Відповіддю може бути будь-яка доречна думка.	Величезна цінність. Максимально стимулює, відкриває розум студентів для роздумів. Ви допомагаєте їм самим зробити відкриття. Використовуйте його після відповіді на відкрите запитання.

III. ПІДСУМКОВА ПРИМІТКА: ДЛЯ КЕРІВНИКА СЕМІНАРУ ТА СТУДЕНТІВ-КОУЧІВ.

Дискусія зазвичай розвивається від спостереження до інтерпретації та застосування. Не забувайте, що крок спостереження має слугувати основою для інтерпретації та застосування.

Кількість запитань, які ви можете поставити до будь-якого уривка, нескінченна. Ви, як хороший лідер, повинні вибрати найкращі з питань і прагнути до балансу між *спостереженням, інтерпретацією та застосуванням*. Загальне правило: на кожен тип запитань відводити **третину** часу.

Наприклад, ви щотижня зустрічаєтеся з групою на дві години. Потрібно п'ятнадцять хвилин, щоб почати і зосередити всіх на уроці. Потім у вас є пів години для запитань на спостережливість, пів години для запитань на тлумачення і пів години на застосування матеріалу. І у вас ще залишається п'ятнадцять хвилин на додаткові запитання або на молитву чи на щось інше. Ви вчасно починаєте і вчасно закінчуєте.

IV. ПРАКТИЧНА ВЗАЄМОДІЯ ЗІ СТУДЕНТАМИ-КОУЧАМИ

А. Попросіть кількох людей проілюструвати 3 базові типи запитань щодо спостереження, інтерпретації та застосування на основі знайомого біблійного уривка.

Це було б чудово зробити на цьому семінарі. Двоє або троє можуть поділитися, і кожен з вас може навести приклад одного з цих трьох запитань за допомогою якогось біблійного курсу/уроку.

Б. Який взаємозв'язок між цими трьома типами запитань?

Про це вам слід говорити з новими коучами. Отже, у вас є невелике домашнє завдання до наступного семінару.

В. Попросіть різних людей визначити та проілюструвати чотири категорії оцінювання запитань.

Тобто приклад про навідне запитання, про обмежувальне запитання, про відкрите та широко відкрите запитання. Використовуйте той же уривок, що і для першої вправи.

СЕМІНАР №4 ОЦІНЮВАННЯ

Цілі семінару: Надати рекомендовані запитання для оцінювання:

- а) дискусії в групі
- б) коуча
- в) духовної користі від групи.

ПРИМІТКИ лідеру семінару:

1. Почніть заняття з «**ПРИМІТКИ для лідера і студента-коуча**».
2. Завершіть заняття дискусією «**Практична взаємодія зі студентами-коучами**», пункти (А) і (Б).
3. Проведіть повний ЗРАЗОК уроку вивчення «методом біблійних відкриттів» зі своєю групою – детально охопіть усі 16 пунктів. Приблизний час обговорення – 2 год.
4. По телефону контролюйте виконання практичного завдання цього семінару.

ПРИМІТКА для лідера і студента-коуча:

Завжди починайте з цілі. Усе, що ви робите, завжди повинно починатися з цілі, завжди! Ви збираєтеся пекти хліб. Чому? Тому що ви хочете смачного хліба чи тому, що ви хочете, щоб хтось поїв хліба? Потрібно мати мету.

Пізніше ми попросимо вас відвідати іншу групу і використати ті ж питання для оцінювання. Не цього тижня. Я знаю, що ви ще робите багато помилок, але наприкінці навчального року треба, щоб ви робили менше помилок. Коли приїжджий коуч прийде до вас на групу і десь пів години послухає, він зрозуміє, чи застосовуєте ви ці ідеї, чи ні. Ось чому ви повинні перечитувати цей матеріал щотижня.

ВСТУП

Любі студенти-коучі, ми вчимося вести групу. Тому нам періодично потрібно оцінювати, як у нас ідуть справи. Ви повинні оцінювати себе. Як ще ви дізнаєтеся, що цього тижня у вас справи йдуть краще, ніж минулого? Щотижня ви маєте проводити самі собі невеличкий іспит. Це те саме, що звіт про «виконання роботи». Це найкраще зробити разом з кількома зрілими людьми з вашої групи. Тому візьміть кількох ваших найкращих студентів, з якими ви дружите чи яким реально довіряєте, і запитайте: «Як я справляюся? Цього тижня мої запитання були кращими?» Це допоможе лідеру бути підзвітним. Запитайте свого друга: «Скажи, що я можу поліпшити?»; «Що сьогодні було не дуже добре? Я бачив, що люди були втомлені і, здається, не дуже радісні». Запитуйте людей. Це також допоможе їм бути уважнішими. Це також допоможе їм зростати.

Відводити час для оцінювання буде корисним для вас як лідера групи. Це мудра інвестиція. Найкращий час для цього – невдовзі після уроку, коли все ще свіже в пам'яті.

Пам'ятайте, що оцінювання має відбуватися періодично, а не щотижня. Раз на місяць – хороший варіант. Якщо ви лише починаєте, то два-три рази це можна робити через тиждень. Пізніше, коли у вас буде трохи більше досвіду, то раз на місяць; і завжди принаймні двічі за час серії занять: в середині і в кінці. Завжди ви повинні оцінювати себе двічі.

Оцінювання є засобом заохочення, корекції та зміцнення, але не для того, щоб показати коучу недостатню успішність. Коли ви робите оцінювання, ви кажете: «Так, я зробив це, я зробив це. А цього я не зробив». Поступово ви побачите, що робите все менше помилок.

Щоб навчитися вести групу, потрібен час. Веніамін робив це кілька років. Так, для нього це набагато швидше, ніж для вас. Святослав уже кілька років навчається і викладає. Звичайно, у нього це проходить досить швидко, легко і плавно. Чим більше досвіду ви набуваєте, тим більше принципів, про які ми говорили, стають для вас природними.

I. ЗАПИТАННЯ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ А.

Дискусія групи в цілому

«Як у цілому пройшов семінар?»

1. «Чи виглядала дискусія логічно завершеною?»; «Чому так або чому ні?»

Інакше кажучи: «Були постійні паузи, і вам доводилося знову її підштовхувати чи ж вона плавно рухалася від однієї людини до іншої?»

2. «Чи був матеріал висвітлений так, як хотілося?»

Можливо, збивалися на манівці, і ви розглядали якісь інші питання, тому завершили лише половину уроку.

3. «Чи всі брали участь у дискусії?»

Мені цікаво, як Ісус сказав: «Дев'яносто дев'ять було, а однієї не було». Наприклад, я міг запитати: «Чи більшість присутніх брали участь?» У вас дев'ять студентів, і ви кажете: «Так, більшість людей брали участь, лише четверо спали». Це неправильне запитання. Правильно запитати: «Чому один не брав участі?» Ісус запитав: «Чому не було однієї овечки? Де вона? Що я маю зробити, щоб допомогти цій овечці?»

4. «Чи були відхилення від теми?»; «Якщо так, то як ви могли цього уникнути?»

Якщо відправити найгіршого студента додому, у вас залишиться семеро. Наступного тижня ви знову відправляєте найгіршого студента додому – залишиться шестеро. Наступного тижня ви знову відправляєте найгіршого студента додому. Залишається п'ять. Наступного тижня ви робите це знову. Досить скоро у вас не буде роботи. Відправляти людей додому – це не відповідь. Робити людей успішними – ось відповідь.

5. «Чи була атмосфера у групі гарною?»

6. «Чи всі були присутні? Чи вчасно вони прийшли?»

Це дуже цікаві запитання. Якщо щось має високий пріоритет, то людина прийде чи ні? Якби у студента було побачення з дівчиною, він би прийшов! Якщо ваш урок слабенський, то він скаже: «Ну, я не знаю, чи зможу прийти наступного тижні, чи ні».

Б. Оцінювання коуча

Знаєте що? Це ви – ці запитання про вас.

1. «Чи були ви добре підготовлені? Можливо, вам потрібно більше часу для підготовки? Скільки?»

2. «Які запитання (підготовлені заздалегідь) найкраще стимулювали дискусію? Чому?»

3. «Які запитання найменше стимулювали дискусію?»

Якщо ви хочете духовно зростати, то ви завжди маєте ставити собі два запитання: «Що було добре?» – щоб робити це знову, і «Що було погано?» – щоб можна було наступного разу робити це краще. Жінка пекла хліб, і вийшло жакливо, і вона говорила: «Я не знаю, що було не так». Поки її чоловік спокійно спить, вона не спить і думає про цей хліб. Вранці її чоловік прокидається, і вона каже: «Знаєш що? Згадайся! Я знаю, що було не так з тим хлібом!» Це те, що вам завжди потрібно робити. Чесно. Вам треба не спати вночі і думати про своїх студентів. Так роблять хороші коучі – вони не сплять уночі і думають про своїх студентів.

4. «Чи відповідали ви на власні запитання?»

5. «Чи читали ви лекцію або говорили лише з одним чи кількома членами групи?»

Я пам'ятаю, як був в одній групі і пастор поставив запитання. Студент відповідав три хвилини, а потім почав говорити пастор. Він говорив двадцять хвилин, потім поставив інше запитання, і ніхто не хотів відповідати. Ніхто!

6. «Чи були ви налаштовані позитивно, з ентузіазмом і впевненістю в собі?»

7. «Чи відображали ви ставлення студента?»; «Чи показали ви вразливість?»

Інакше кажучи: «Чи відкриті ви до того, щоб люди знали, що іноді ви помиляєтеся?» Пам'ятайте, що ви не інструктор. Скажіть усім своїм студентам, що ви лише студент, який викладає. Ви просто на практиці, як усі вчителі, коли навчаються у педагогічному коледжі. Тому не бійтеся сказати: «Я

не знаю» або «Вибачте, я поставив неправильне запитання». Найбільша помилка, яку ви можете зробити, – це сказати: «Я інструктор. Я знаю. Я досконалий, просто запитайте мене». Це найгірша помилка, яку ви можете зробити.

8. «Чи не нав'язували ви свої ідеї групі?»

Це завжди погано. Коуч ніколи не може нав'язувати щось своїй групі.

9. «Чи дотримувалися ви плану?»

Пам'ятайте, що ви маєте скласти план, поставити мету і записати запитання. «Чи дотримувалися ви цього?» або «Чи ви залишили все в машині?»

10. «Чи мали ви час на застосування та підсумок?»; «Чому так або чому ні?»

Якщо студенти зараз не навчаться використовувати матеріал у своєму житті, то він не має великого значення.

11. «Ви почали і закінчили за розкладом?»

12. «Чи залучали ви інших допомогти вам із групою?»

З організацією, проведенням, матеріалами тощо?

В. Духовна користь

Оцінити духовну користь від групи. «Чи зростають ваші студенти? Чи мають вони духовні благословення?» Ось що важливо! Святий Дух використовує ваші руки, щоб допомогти іншим людям. Бог дав вам ці руки тому, що Він хоче використати їх у духовній праці. Для чого ви живете? Єдина причина, чому ми живемо, – щоб робити інших **людей успішними**. Це мета нашого життя. Славити Бога, роблячи **людей успішними**! Ісус сказав, що у пастуха було дев'яносто дев'ять овець. Його це не влаштовувало. Він сказав: «Але ж є одна, яка ще не досягла успіху». Він пролив кров за ту, яка не була успішною.

1. «Чи здобувають члени групи нові знання?»

«Чи дізнаються вони щось нове про Біблію і про Ісуса?»

2. «Чи є нове розуміння?»

3. «Чи змінюються ставлення та дії?»

На жаль, у багатьох церквах є багато неправильних традицій – у церквах за кордоном також. Але в багатьох церквах в Україні є неправильні традиції, які походять від диктатури комунізму або від православної церкви. Вони не походять із Біблії. Завдяки вивченню Біблії ваші студенти мають змінюватися. Не критикуйте старі традиції; просто побудуйте нові, які відповідають Біблії.

4. «Чи спостерігається особливе духовне зростання в житті людей?»

Звичайно, це критично важливо для кожного студента вашої групи. Саме тому я тут – щоб допомогти вам. Саме тому ви навчаєте чи наставляєте. Якщо цього не відбувається, то ми просто марнуємо час.

5. «Чи бачите ви серед ваших студентів зростання взаємної відданості?»

Інакше кажучи: «Чи починають вони більше молитися один за одного, піклуватися один про одного, якимось допомагати один одному?» У цьому і полягає життя Тіла.

6. «Чи діляться вони вільно чимось зі свого особистого життя?»

Наприклад: «Чи починають люди розповідати про якісь труднощі, з якими вони стикаються?» або «Чи готові вони розповісти про якусь свою духовну боротьбу?» Чи ж вони просто гарно відповідають за матеріалами уроку? Ідея полягає в тому, щоб вони навчилися ділитися деякими власними потребами, болями і труднощами.

7. «Чи є у студентів бажання поділитися з іншими тим, що вони вивчили?»

«Чи говорять вони про уроки зі своїми батьками або друзями?» Ідея полягає у тому, що ваші студенти починають говорити про Ісуса, а це є метою проведення групи. Якщо ви чимось захоплюєтеся, то ви хочете про це говорити. Коли людина в захваті від чогось, то що відбувається? Вона підбігає: «Послухай, я маю тобі дещо сказати! Ти маєш це почути!» Що вона

робить? Вона про це говорить. Це успіх вашої програми! Студенти щось учать, потім ідуть кудись і говорять: «Знаєш що?» – і починають розповідати про Ісуса.

II. ПРАКТИЧНА ВЗАЄМОДІЯ ЗІ СТУДЕНТАМИ-КОУЧАМИ

А. «Яке ваше загальне враження або ставлення щодо такого оцінювання?»

(Можливо, хтось із вас не погоджується з цим або боїться його використовувати, або ви кажете: «Це добре, але я зроблю це пізніше»).

Б. «Які у вас є пропозиції щодо дотримання такого періодичного оцінювання?»

СЕМІНАР №5 ПРАКТИКА

- Цілі семінару:**
1. Надати можливість практикувати підготовку запитань.
 2. Надати можливість практикувати застосування принципів динаміки групи.
 3. Надати можливість використовувати запитання у проведенні групи.

ПРИМІТКИ лідеру семінару:

- (1) Завершіть заняття дискусією «**Практична взаємодія зі студентами-коучами**».
- (2) Проведіть повний ЗРАЗОК уроку вивчення «методом біблійних відкриттів» зі своєю групою – детально охопіть усі 16 пунктів. Приблизний час обговорення – 2 год. (3) По телефону контролюйте виконання практичного завдання цього семінару.

I. ПІДГОТОВКА ЗАПИТАНЬ

Пам'ятайте, що, перш ніж іти на заняття, у вас мають бути письмові запитання. Тож спочатку ви вивчаєте урок вдома, потім готуєте запитання, потім ідете на заняття як коуч.

А. Оберіть біблійний уривок чи тему з вашого уроку чи підручника.

Б. Запишіть по п'ять запитань до кожного з трьох типів питань.

(Питання на спостереження, інтерпретацію та застосування.) Тому наступного разу, коли ви приїдете на семінар, вам потрібно буде взяти список запитань до уроку, який ви проводите.

В. Скористайтесь таблицею оцінювання (з розділу 3) й оцініть кожне з ваших запитань.

Г. Попросіть якомога більше людей поділитися своїми запитаннями один з одним.

Знайдіть час для цього під час цього семінару або на мініретриті.

II. ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПІВ ДИНАМІКИ ГРУПИ І ВИКОРИСТАННЯ ЗАПИТАНЬ

А. Виберіть учасника групи (з певним попереднім досвідом), який буде вести групу протягом 25-30 хвилин.

Не робіть цього відразу. Зробіть це пізніше, після того як проведете близько восьми уроків. Спочатку вам потрібно більше досвіду і вашим студентам потрібно більше досвіду. Вам також потрібно з'ясувати, хто ваші найкращі студенти. Потім ви попросите когось із найкращих студентів провести групу разом з вами. А через кілька тижнів зателефонуєте і скажете: «Мені дуже шкода, але наступного тижня я зайнятий. Я не зможу приїхати. Можете провести дискусійну групу замість мене? Ви мій найкращий студент, і ви зможете це зробити. Щиро дякую, до побачення».

Б. Попросіть кількох людей поспостерігати за вашою групою та оцінити.

Ми хочемо, щоб усі ви відвідали та оцінили іншу групу.

В. Виділіть час для оцінювання динаміки групи і використання запитань.

Найкраще це робити після дискусії в групі, протягом 10-15 хвилин. Заохочуйте усіх студентів до участі в оцінюванні. Запитуйте і про негативні коментарі. Багато людей говорять лише про хороше, тому вам треба запитувати, що було погано. Ви можете сказати: «Брати і сестри, я проводжу цю групу не для власного задоволення. Я хочу вам допомогти, але будьмо чесними один з одним. Чи є хтось, хто ніколи не робить помилок? Немає, тому я знаю, що також припускався помилок. Будь ласка, скажіть мені про них. Лише так я знатиму, як зробити це краще наступного разу. Я хочу бути кращим наставником для Ісуса. Допоможіть мені, будь ласка. Скажіть, що я маю змінити і робити краще». Коли люди відчують, що ви чесні, вони вам допоможуть.

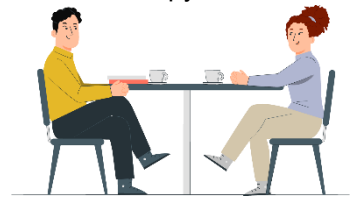
Г. Якщо дозволяє час, дайте іншим можливість вести групу.

Використовуйте той самий уривок або інший уривок, до якого підготовлені запитання. Наступного року вам потрібно буде набагато більше працівників у вашій церкві «Нове життя» чи в області. Також буде ще кілька нових церков у вашій області. Для цього потрібні нові працівники. У першій частині «Основ християнського життя» є дванадцять уроків. Після того як ви провели вісім уроків, ми хочемо дати можливість вашим кращим студентам, щоб вони також вчилися проводити малі дискусійні групи. Їм потрібен досвід і практика, тож вони можуть допомагати вам спочатку п'ятнадцять хвилин, потім пів години і так далі. Наступного року вони можуть вести дискусійну групу і приїздити на семінари, щоб отримати більше підготовки.

III. ПРАКТИЧНА ВЗАЄМОДІЯ ЗІ СТУДЕНТАМИ-КОУЧАМИ

Будьте позитивні – створюйте атмосферу дружби/стосунків.

Важливо підбадьорювати усіх учасників, з особливою увагою до тих, хто проводить групу. Щотижня, коли вони приходять, ви маєте сказати щось позитивне, приємне, підбадьорюючи кожного члена групи. «Який у вас гарний светр. Я знаю, що ви найгірший студент у групі, але...» Не кажіть цієї частини. Це те, що ви лишаєте при собі. Ви говорите лише частину про гарний светр. Якщо людина перестає приходити, ви втрачаєте можливість їй допомогти. Пам'ятайте, що бути коучем – це привілей Святого Духа. Кожна людина має знати, що ви її приймаєте і що ви нікого не вважаєте невдахою. Ваша група – це не іспит. Це навчання.

СЕМІНАР №6

ДЖЕРЕЛО ЗАПИТАНЬ:

Цілі семінару: надати рекомендований список запитань, щоб допомогти коучу підготувати власні запитання.

ПРИМІТКИ лідеру семінару:

- (1) Завершіть заняття дискусією **«Практична взаємодія зі студентами-коучами»**. Проведіть оглядову дискусію по кожному з 5 семінарів, використовуючи підпункти (у плані).
- (2) Проведіть повний ЗРАЗОК уроку вивчення «методом біблійних відкриттів» зі своєю групою – детально охопіть усі 16 пунктів. Приблизний час обговорення – 2 год.
- (3) Щоб довести серію семінарів до успішної кульмінації, телефонуйте кожному студенту-коучу щомісяця протягом 3 місяців, щоб заохотити його та надати особисту підтримку.

Існує п'ять категорій питань:

- I. Вступні
- II. Спостереження
- III. Інтерпретація
- IV. Застосування
- V. Різне

Більша частина будь-якої дискусії спрямована на те, щоб ставити правильні запитання. Якщо у вас є гарні запитання, вам знадобиться не більше десяти запитань на годину. Деякі люди мають лише п'ять запитань, але це хороші запитання, запитання для роздумів, і люди хочуть про них поговорити.

I. ВСТУПНІ ЗАПИТАННЯ

A. «Ви пам'ятаєте божественну істину чи принцип з минулого уроку?»

Це гарне запитання для початку. Люди займалися різними справами, працювали на городі, на фабриці; вони мають різні думки, і ось усі вони збираються разом. Ви збираєте всіх цих людей разом, ставлячи запитання: «Ви пам'ятаєте, що ми вчили минулого тижня?» – «Ой, минулого тижня, стільки всього відбулося, я майже забув». Потім хтось відповідає, і всі: «Так-так, правильно!» Тепер вони налаштовані, сконцентровані, і тепер ви можете розпочати справжній урок. Ви розумієте мету цих вступних запитань?

B. «Можливо, хтось хоче розповісти, що відбулося, коли ви застосували цю істину вдома чи на роботі?»

І ви просите маленьке свідчення. Це автоматично доводить усім, що вивчення цих біблійних уроків має практичну мету.

B. «Давайте по черзі поділимося радістю, хвалою чи проблемою». «А зараз помолімося про ці речі». «Нехай кожен із нас помолиться за людину праворуч».

Г. «Що приносить вам найбільше задоволення у вашому служінні Ісусу? А найменше задоволення?»

Знову ж таки, ви отримуєте практичну відповідь, яка показує вам духовний напрямок, в якому рухається студент.

Д. «Що ви хочете або очікуєте отримати від сьогоднішнього заняття?»

Тепер усі зосереджуються на тому, що буде далі. Очікування зростають. «О, на цьому занятті щось відбудеться? Я думав, ми просто вивчатимемо Біблію. Очевидно, наставник думає, що щось має статися». Очікування зростають, і люди думають: «Ну, це буде на цій сторінці чи на наступній?»

II. ПИТАННЯ НА СПОСТЕРЕЖЕННЯ

А. «Хто автор?»; «Що ми про нього знаємо?»

Б. «Кому адресується уривок? Віруючим чи невіруючим, Ізраїлю чи язичникам, окремій людині чи церкві?»

Щось було написано керівнику хору, щось лідерам церкви, щось адресувалося керівникам уряду. Різні книги Біблії були написані для різних людей.

В. «Якою була мета автора при написанні? Попередити, докорити, дисциплінувати, вказати, підбадьорити тощо?»

Г. «Це стосується конкретних обставин або ситуації?»; «Якщо так, то яких?»

Д. «Які слова/фрази, на вашу думку, є ключовими у цьому уривку? Які слова/фрази нам потрібно визначити в їхньому контексті, щоб зрозуміти значення цього місця Писання?»

Е. «Як би ви визначили ключове слово/фразу в контексті цього уривку?»

Ж. «Скільки синонімів ви можете підібрати до цього слова?»

И. «Скільки антонімів ми можемо дібрати до цього слова?»

І. «У цього слова дуже цікава етимологія, тобто історичне та культурне застосування. Чи є у вас якісь ідеї про історичне та культурне походження цього слова?»

Таким чином ви трохи говорите про біблійну історію та культуру.

Л. «Ви можете пригадати інші місця Писання, де використовується це слово/фраза? Якщо так, розгляньмо їх і подивимося, чи допоможуть вони нашому розумінню тут».

Дуже велика частина Нового Заповіту – це просто цитати зі Старого Заповіту.

М. «Чи нагадує вам це слово/фраза якийсь унікальний досвід у вашому житті, яким би ви хотіли поділитися?»

Це дуже цікаве запитання.

Н. «На вашу думку, ваше розуміння цього слова/фрази суперечить наступним біблійним посиленням чи підтримує їх?»

Зауважте, що всі ці запитання ґрунтуються на **змісті** уроку. Вступні запитання стосувалися **людей**. Запитання на спостереження стосуються уроку.

III. ЗАПИТАННЯ ЩОДО ІНТЕРПРЕТАЦІЇ

Зараз ми поговоримо про значення біблійного уривку. Я часто використовував ці запитання для тлумачення, і цей набір з тринадцяти запитань (який є у вашій брошурі) чудово підходить для роботи з невіруючими. Я їх використовував, інші люди їх використовували, і вони принесли багато-багато благословень.

А. «Чи помічаєте ви якусь обітницю або запевнення, які Бог ясно дав або мав на увазі для нас?»

Б. «Чи помічаєте ви тут повеління, якому ми повинні підкорятися?»

В. «Чи бачите ви якийсь приклад для наслідування, який Він тут нам дав?»

Г. «Чи є тут гріх, якого Він каже нам уникати?»

Фарисеї взяли каміння, щоб побити Ісуса. Це не дуже гарна ідея.

Д. «Чи є тут застереження щодо лжевчителів або лжевчень?»

Так каже Господь Бог: «Робіть це, не робіть того!»

Е. «Чи дає нам Бог у цьому уривку якусь істину?»

Можливо, це істина про Нього, або про церкву, або про Святого Духа, про людей чи ангелів, про Ізраїль чи про фізичний всесвіт тощо.

Ж. «Як би ви висловили основну думку цього уривка/розділу своїми словами?»

Пам'ятаєте, в курсі «Основи християнського життя» ми просили вас щоранку своїми словами записувати в зошиті основну думку розділу. Погляньмо, хто це робить? Більшість із вас стануть хорошими наставниками, тому що ви подаєте приклад. Проте дехто з вас не матиме успіху, тому що ви скажете своїм студентам: «Будь ласка, робіть це (але я цього не роблю). Це гарна ідея, але мені вона не подобається».

И. «Як би ви розтлумачили значення цього уривку?»

Одна справа – знати, що говорить Біблія, а інша – знати, що з нею робити. Ніде в ній не сказано: «Аврааме, їдь до України». У Біблії цього немає. Тому я мав читати Біблію, молитися про це і тлумачити прочитане: «Це те, що Бог хоче, щоб я зробив».

І. «Чи можете ви підсумувати, яку думку, істину чи принцип Бог передає нам у цьому уривку?»

Л. «Як би ви сформулювали антитезу до цієї істини або принципу?»

М. «Чи можете ви виявити більше ніж одне значення або застосування істини, що міститься в цьому уривку?»

Н. «Як можна використати океан, мурашку, дерево чи щось інше, щоб проілюструвати принцип, який ми обговорюємо?»

П. «Як ви можете зробити з цього схему, ілюстрацію, наочність або розіграти цей принцип так, щоб його зрозуміла десятирічна дитина?»

Тому ми хочемо, щоб ви навчилися користуватися дошкою. Згадайтеся, що станеться через кілька місяців? Приїжджий коуч запитає: «А ви використовуєте дошку?»

IV. ЗАПИТАННЯ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ

А. «Які принципи або істини ви дізналися з цього уроку, які ви можете застосувати у своїх стосунках з нехристиянами на роботі, вдома, в церкві або по сусідству?»; «Як ви можете їх застосувати?»

Б. «Що з цього ви можете застосувати у своїй сім'ї?»; «Як?»

Бачите, це стає дуже практичним. Спочатку у вас були запитання щодо людей, коли вони приходять на групу; потім у вас запитання щодо уроку, потім запитання про те, «що це означає?». А тепер, наприкінці уроку, ви повертаєтеся до запитань про людей. «Як ви будете це використовувати? Чи є в цьому сенс?» Ви почали з питань про людей, і ви закінчуєте питаннями про людей.

В. «Що ви вивчили на цьому занятті, що буде ефективним у свідченні невіруючим?»

Г. «Що ви вивчили, що зробить вас більш ефективним наставником ваших братів і сестер у Христі?»

Кожен християнин повинен навчитися бути наставником інших людей. У Біблії говориться, що старші жінки у церкві мають навчати молодших. Молоді заміжні жінки можуть навчати незаміжніх дівчат. Дівчата-підлітки можуть навчати дітей. Кожен має бути наставником, учителем.

Д. «У якій сфері ви відчуваєте потребу в більших знаннях і розумінні, щоб свідчити і наставляти більш ефективно?»

Е. «Чи можете ви пригадати події у вашому житті, які могли б продемонструвати, як працює цей принцип?»

Ж. «Хто з вас готовий застосувати цю істину/принцип з невіруючою людиною у вашій сфері впливу хоча б один раз на цьому тижні і поділитися тим, що вийшло, на нашій наступній зустрічі?»

Бачите, наскільки це стає індивідуально практичним? Кожна людина має зробити вибір до закінчення уроку. Ось секрет успіху. Саме тому в багатьох церквах богослужіння не мають такого ж успіху, бо людям не кидають виклик/не спонукають робити вибір. Люди сидять, співають, слухають, сплять, моляться і йдуть додому. Чи розумієте ви, що вам потрібно створити можливість і бути готовими поділитися деякими з цих речей з іншими людьми?

И. «Запишіть на аркуші ім'я людини, щодо якої ви будете застосовувати цей божественний принцип на цьому тижні. Також запишіть там своє ім'я і дайте цей аркуш мені. ?? На наступному занятті ми попросимо вас розповісти, що відбулося, коли ви застосували цей принцип».

Звичайно, ви не будете використовувати це питання щотижня. Однак уявімо, що ви говорите про організацію нової церкви. Ви знаєте, що у вашій області буде п'ять нових церков, і ви збираєтеся організуєте дві з них. «Де? У якому місті? Хто вам допомагатиме?» Щось подібне до цього – коли ви даєте людям аркуш паперу і просите їх зробити щось конкретне – допомагає зосередитися на завданні.

1. «Що, на вашу думку, може статися, коли ви застосовуєте цей принцип до цієї людини?»

2. «Як ця людина реагуватиме?»

3. «Що ви будете робити після її реакції?»

4. «Чи буде різниця між застосуванням цього принципу відповідно до своєї мудрості та застосуванням його під силою, керівництвом та волею Святого Духа?»

Отже, ви просите людей розрізняти між використанням власної мудрості і покладанням на силу Святого Духа.

5. «Як ви можете переконатися, що Дух керує вами, а не *тільки ви самі*, коли застосовуєте це?»

Звичайно, це питання для досвідчених студентів, а не для тих, хто тільки починає вивчати Біблію.

- I. «Запишіть одне зобов'язання перед Богом, засноване на здобутих знаннях і розумінні, щодо зміни, яку ви маєте намір здійснити у своєму ставленні/поведінці заради Христа».

V. РІЗНІ ЗАПИТАННЯ

Для використання у групі, щоб люди краще розуміли один одного.

- A. «Розкажіть коротко, як ви прийшли до Христа».
- Б. «Що вам найбільше подобається робити?»
- В. «Яке ваше найменш улюблене завдання?»
- Г. «Що ви вважаєте однією з ваших найбільших потреб?»

ПІДСУМОК

Мета ваших студентів – зміцнити свої здібності в проведенні малої групи. Для цього, нагадаю, вам потрібно буде читати ці нотатки принаймні щотижня протягом наступного місяця. Тут так багато інформації, що ви не зможете усе запам'ятати, тому вам потрібно знову і знову повторювати матеріал принаймні раз на рік протягом наступних кількох років. Та коли ви опануєте ці принципи, благословення переповнятимуть ваше життя. Бог просто чекає, коли ви станете успішними.

Алілуя.

ПРАКТИЧНА ВЗАЄМОДІЯ ЗІ СТУДЕНТАМИ-КОУЧАМИ

Практичне завдання

Виконано

-
- Семінар №1 Мала група Перечитуйте цю частину лекції раз на тиждень до наступного семінару.
Тиждень 1	☐
Тиждень 2	☐
Тиждень 3	☐
Тиждень 4	☐

Семінар №2 Динаміка групи

- Зустріньтеся з іншим наставником і обговоріть проблемні сфери. Ваша дискусія повинна тривати щонайменше 15 хвилин і повинна висвітлювати наступні запитання:
1. Які унікальні речі ви робите у своїй групі?
 2. У вас коли-небудь були проблеми?
 3. Якщо так, то які?
- ☐

4. Як ви їх вирішували? ☐
- Перечитуйте цю частину лекції раз на тиждень до наступного семінару ☐
- Тиждень 1 ☐
- Тиждень 2 ☐
- Тиждень 3 ☐
- Тиждень 4 ☐

☐
☐
☐
☐

Семінар №3 Підготовка запитань

- Зустріньтеся принаймні з двома коучами і зробіть наступне: ☐
1. Попросіть їх проілюструвати три типи підготовлених запитань на основі знайомого біблійного уривка. Усі мають використовувати ???різні??? біблійні уривки. ☐
2. Попросіть їх визначити та проілюструвати чотири категорії оцінювання запитання. Використовуйте ??ті ж?? уривки, що і для першої вправи. ☐
- Перечитуйте цю частину лекції раз на тиждень до наступного семінару ☐
- Тиждень 1 ☐
- Тиждень 2 ☐
- Тиждень 3 ☐
- Тиждень 4 ☐

☐
☐
☐
☐

Семінар №4 Оцінювання

- Перечитуйте цю частину лекції раз на тиждень до наступного семінару
- Тиждень 1
- Тиждень 2
- Тиждень 3
- Тиждень 4

☐
☐
☐
☐

Семінар №5 Практика

- Оберіть людину, яка певний час уже була у групі, і попросіть її провести дискусію протягом 20-30 хвилин! ☐
- На зустрічі виділіть трохи часу, щоб ваша група оцінила:
1. Що їм подобається ☐
2. Що їм не подобається ☐
3. Які зміни вони хотіли б бачити? ☐
4. Які помилки ви робите ☐
- Попросіть щонайменше двох інших людей спостерігати за вашою групою та провести оцінювання. ☐
- Перечитуйте цю частину лекції раз на тиждень до наступного семінару ☐
- Тиждень 1 ☐
- Тиждень 2 ☐
- Тиждень 3 ☐
- Тиждень 4 ☐

☐
☐
☐
☐

Семінар №6 Джерело запитань

- Перечитуйте цю частину лекції раз на тиждень до наступного семінару
- Тиждень 1
- Тиждень 2
- Тиждень 3
- Тиждень 4

☐
☐
☐
☐